

Група міського українського слова на міській американській раді.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса: Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807 4-0237 Тел. ф. УН: BErgen 4-1016

PIK LX. Ч. 126. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУБОТА, 17-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 126. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 17, 1952. VOL. LX.

М'АРТІН ЛУЧУЄ НЕ-БЕЗПЕКУ В КАНДИДАТУРІ ВІЙСЬКОВИКА

Лансінг, у стейті Мішіген. Ген. Доглес МекАртур сказав, що вибір військової людини на становище президента може стати трагедією країни. Хоч він не згадав по імені ген. Двайта Д. Айзенгавера, провідного аспіранта на кандидатуру від Республіканської партії, то слухачі зрозуміли, що тут саме йде про особу Айзенгавера. Свої думки висловив МекАртур у промові на спільній збірці обидвох палат стейтської легіслятури, у якій він точніше з'ясував, що небезпеку, кажучи, що це змагання до введення тоталітаризму. Це може статися, коли демократи при допомозі республіканських прихильників дадуть підтримку ген. Айзенгаверу і разом доведуть до тоталітарної однопартійності. Мек Артур пригадав, що світова історія видає, як рес-

Стівенсон на першому місці серед провідних демократів

Шікаго. — Провідні особи Демократичної партії зібралися сюди на нараду, щоб приготувати програму Красної Кемократичної Конвенції, яка почнеться 21 липня, тобто після сподіваного покінчення конвенції Республіканської Партії, яка починається 7 липня. Демократи все ще вважають г-в. Адаля Стівенсона можливим кандидатом на президента і тому доручають

Перемога Тефта в Вест Вірджинії

Чарлстон, у стейті Вест Вірджинія. — Об'єднання голо- ший при партійних правоборках у стейті Вест Вірджинія виявляється, що сен. Тефт здобув 15 делегатів на загальному кількості 16, бо один делегат заявився за ген. Айзенгавера. З демократичних правоборів нема нічого замінного, бо стейт-

Конгрес ухвалив одноголосно підвищу для збройних сил

Вашингтон. — Обидві палати Конгресу ухвалили в четвер законопроект для підвищення платні в усіх збройних силах висотою 4 відсотків, для покриття життєвих видатків, а крім того 14 відсотків на покриття харчових видатків і видатків на мешкання. Законопроект підіть тепер до Білого Дому для підпису президента. Закон передбачає підвищу з

У Конгресі посилюється критика поведінки генералів на Кожі

Вашингтон. — Думка, що Конгрес прослідкує поведінку ген. Френсіса Т. Додда і ген. Чарлса Е. Колсона в справі переговорів з полоненими північними корейцями, назрівала до вирішення в якійсь формі. Позицію провідних обидвох конгресових палат зажадали від департаменту оброби точ-

Уряд попереджує про недовіду в цивільній обороні міст

Нью Йорк. — На конференції міських посаджених, що відбувається в готелі Валдорф Асторія, федеральний адміністратор Цивільної Оборони Мілард Ф. Калдвелл, попередив, що країна навіть приблизно не готова подбати про 7,500,000 жертв, які можуть впасти під час нападу ворога атомовою бомбою з повітря. У конференції беруть участь 250 посаджених американських і закордонних міст, щоб обговорити поточні потреби населення. Заки заговорив представник уряду, посаджених Пінсбурга, Дейвід Л. Лоренс гостро критикував федеральний уряд за його недовіду в справі складення одноцілісної програми цивіль-

З БІЛОГО ДОМУ НА ФАРМУ

Президент Труман, промовляючи на прийнятті службовців департаменту сільського господарства, заявив, що після закінчення своєї президентської каденції в січні наступного року, він планує залишити Білий Дім і вернутися назад на свою ферму в Мізурі. Він теж повідомив, що в найближчій виборчій кампанії він думає взяти таку саму активну участь в користь демократичного кандидата, як він її вів в свою власну користь в попередній кампанії.

За двопартійну комісію для закордонних справ під час виборів

Вашингтон. — Серед конгресових кіл повстала думка створити комісію для порозуміння між співпраці під час передвиборчого періоду в справі закордонної політики Злучених Держав. Це являється необхідним, бо теперішня адміністрація може бути поставлена критично протиопозиційно до сподіваної нової адміністрації невдоволю. Минулими часами, положення політичне було легше, а крім того й партійні проводили були більше схильні до співпраці. Так, перші вибори в 1944 р. през. Франклін Д. Рузвельт погодився на розмову з губернатором Тамесом Е. Дюї і Джаном Доллесом у справі керівництва закордонної політики, а в

Доллес закликає до твердої політики

Пітсбург. — Джан Доллес, який, недавно зложив з себе обов'язки республіканського радника при державному секретарі, Дін Ачесоні, закликав керівників закордонної політики США, щоб вони давали розуміти комуністам, що кожна проба атаків на США спіткається рішучою відсічкою. Комуністи мають бути попереджені, що кара буде настільки суворою, що напад не оплатиться. У своїм зверненні, переданім агенцією Асоційтед Пресс, Доллес закликає, що політика США від закінчення другої світової війни, була „небезпечною невідповідною“. Він осудив погнати політику, що звертала увагу на дрібні успіхи порозуміння, в той час, коли

В НЕДІЛЮ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В СПРАВІ НАРОДНОГО ДОМУ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — В неділю, 18 травня, відбувається тут у Вебстер Голл при 119 1ст 11-та вулиця (між 3 і 4 евею) велике громадське віче в справі придбання Українського Народного Дому в цій метрополії. В програмі віча, крім промов відомих наших громадян, з оригінальна „жива газета“ та „похід покоління“, які ілюструватимуть потребу і можливість Українського Народного Дому в Нью Йорку. В цій справі відбулися в четвер вечорі передвіччі наради Дорадчого Комітету, на яких обговорено встановлення подробиць переведення віча. Від цього віча у великій мірі залежатиме дальший розвиток кампанії і тому дуже важливо, щоб в ньому взяли якнайчисленнішу участь всі наявні громадяни метрополії. Справа Народного Дому в Нью Йорку безумовно одна з

СОВЕТИ ПОЧАЛИ ТЕХНІЧНІ ТРУДНОЦІ В ЗАХІДНІЙ КОМУНІКАЦІЇ З БЕРЛІНОМ

Берлін. Від кількох днів со- вєтські власті в Німеччині по- чали дивну гру з альянтською комунікацією між Західною Німеччиною і Берліном, яка своїм характером цілком на- гадує ті самі „технічні тру- днощі“, які попередили совєт- ську блокаду Берліна перед- трьома роками. Значалося від альянтських військових па- трулів, які — згідно з умо- вою — мають право контролюва- ти головний комунікаційний шлях між Західною Німеччи- ною і Берліном. Насамперед більшовицьке військове у- правління відмовило цього права альянтським патрулям з Берліна. Після альянтської інтервенції, дозволено на па- тролі з Берліна, але припи- нено патрулі з заходу. Після чергової інтервенції, больше- вики одну патрулю пропус- кають, другу, ні, або пропус- кають американців, але не пускають англіців і навапки, пускають англіців і не про- пускають американців, прав- доподібно з метою, щоб при- гадати альянтам ці „технічні труднощі“, з якими вони по- винні рахуватися після підпи- сання мирового контракту з За- хідною Німеччиною та виключення її в європейську оборону спільноту. Кому- нікаційні права альянтів між Західною Німеччиною і Бер- ліном були встановлені в

Наступного тижня почнуться кінцеві переговори в справі Німеччини

Париж. — У вівторок або середу наступного тижня тут зустріються міністри закор- донних справ Злучених Держав, Британії і Франції, щоб остаточно оформити і підпи- сати мировий контракт з За- хідною Німеччиною. Різно- часно тут зустрінуться теж міністри закордонних справ шістьох європейських країн: Франції, Італії, Німеччини, Голандії, Бельгії і Люксем- бургу, щоб завершити договір

250,000 німців страйком домагаються права співкерувати підприємствами

Діссельдорф, Німеччина. — В Діссельдорфі, Брауншвайгу і Кельні вийшли на демон- страційний страйк 250,000 робітників, домагаючись права співкерувати підприємствами, в яких працюють. Подібні демонстраційні страйки мають відбуватися в Гамбургу, Касселі і Франкфурті. Співпраця в за- ряді підприємством уже існує в сталевій, залізній та вугіль- ній промисловостях, де робіт- ники мають 50 відсотків чле- нів у зарплатах цих підпри-

Книга Буденца, як документ на процесі проти комуністів

Нью Йорк. — Останні дні такого дня немає навіть в писаних свідках, що був виз- наним комуністичним жур- налістом. На це обвинуваче- ння предлужила оборона книж- ку Буденца „Це моя історія“, що він її написав після вихо- ду з комуністичної партії і що була видана в 1946 році. У цій книжці знаходяться ви- разні ствердження, що Бу- денц, під час своєї керівничої праці в комуністичній пресі, інструкції, отримували з Мос- кви розповсюдження між ко- муністами, перекладавши їх на „ідеологічну мову“ своїх статтів.

Китайські комуністи використовують ворожих собі лямів

Калімпонг, Індія. — Китай- ські комуністи, що тепер во- лодіють Тибетом, покликали до життя Адміністративний Комітет, до якого ввійшли на- чальники ворожих собі лямів: індіанців, тибетців і китайців. До цього „Ад- міністративного Комітету“ ма- ють належати представни- ки „патрістичних елементів“ та делегати трьох найбіль- ших монастирів у Тибеті. Цей Комітет заступає давній кабі-

НОВИЙ КОМАНДАНТ ПОЛОНЕНИХ В КОРЕЇ ЗАВОДИТЬ ДИСЦИПЛІНУ

Токіо. — Новий командант табору полонених комуністів на острові Кодже в Корей, — ген. Гейдон Л. Ботнер, заявив вчора, що єдине, чого можуть очікувати від нього 80,000 ко- муністичних полонених в та- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться урядове слідство і після того справа буде правдоподі-бно в Конгресі. — Вже тепер стверджено, що цілу аферу схоплення комуністи плану- вали довго і дбайливо, щоб о- пієліся могли використати її для пропаганди і зокрема для аргументів в теперішніх пере- говорах в Панмунджом. Досі це не повідомлено, чи поло- нені матимуть те, що їм при- значено Женевська конвенція, але в тих постановах цілком пев- ни нема такої, яка дозволяла б на вивішування червоного прапору над табором, як це робили червоні полонені досі. Ген. Ботнер попередив, що кожне порушення дисци- пліни, каратиметься згідно з ти- ми ж постановами Женевсь- кої конвенції. Тимчасом оба генерали вмішані в аферу схоплення і обіцянок, — ген. Додд і ген. Колсон, були при- значені назад на свої пости в діській армії в Корей, після ко- роткого побуту в Токіо, де во- ни склали ген. Кларкові осо- бистий звіт з перебігу схоп- лення та звільнення ген. Дод- да. В цій справі продовжує- ться у

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

UKRAINIAN DAILY

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail-Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ЦЕНА ПІДПИСАНОГО:

На рік \$10.00

На шість місяців \$5.25

На три місяці \$2.75

В Джерсі Сіті і закордоном:

На рік \$12.00

На шість місяців \$6.50

На три місяці \$3.50

SUBSCRIPTION RATES:

One year \$10.00

Six months \$5.25

Three months \$2.75

Foreign and Jersey City Rates:

One year \$12.00

Six months \$6.50

Three months \$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ІМІГРАЦІЙНІ ЗАКОНОПРОЄКТИ

В Сенаті заповідається завзятий бій з приводу законопроєкту Мек Керена в справі імміграції та натуралізації. Виглядає, що не зважаючи на конечну потребу особистої участі сенаторів у виборчій кампанії, наради Сенату протягнуться і він не розійдеться в липні, як це було плановане.

Законопроєкт має 302 сторінки, а проти нього видвинено до 400 закидів. Це вказує, що дискусія над ним може затягнутись на кілька тижнів, а то й місяців, як дехто передбачає. Вже на самім початку такі визначні особи, як Лімен з Нью Йорку, чи Вільям Бентон з Конетикату, що, хоч не стоять на протилежних становищах, а навпаки, вони противники билу Мек Керена, то, однак розгараючишся і намагаючись викликати якнайбільше враження, як дуже їм цей законопроєкт не подобається, переривали один одного. Яка гаряча була ця початкова дискусія можна заключати також і по тім, що Мек Керенові закидували навіть змагання перебудови Америки на "тоталітарний лад".

В такій ситуації було б непростим гріхом, коли б і ми, американські українці, не доклали також і своїх старань, щоб законопроєкт Мек Керена, який має за собою апробату Судейської Комісії, провалився. Правда, його можна б основно змінити, але це мабуть куди трудніше, ніж його цілком повалити. Тому краще не домагаєшся змін, а заявляєш за законопроєктом Гомфрі-Лімена, який Судейська Комісія має, але якого ще досі не розглядала. Цей другий законопроєкт виходить з цілком інших засад у відношенні до еміграційного питання та чужинців. Він уложений в дусі американської традиції й толеранції та є доброю зброєю у боротьбі з комуністичною протиамериканською пропагандою, яка постійно глузує з американських свободоблюбних ідеалів, що вони, ніби, тільки на папері. Особливо небезпечні ті точки в законопроєкті Мек Керена, які відносять до чужинців та депортації. Імміграційним урядникам та генеральному прокураторові дас цей законопроєкт такі великі права, що їх — як це зазначає сенатор Бентон — можуть "бюрократи" надуживати в нелюдський спосіб, покликуючись на букви закону.

Америка має повне право дбати про себе в такій сам спосіб, як це роблять інші держави. З цього боку сенатор Мек Керен має повну рацію, коли говорить про "забезпечення нашого способу життя". Проте треба мати навіть у тому випадку на увазі ще й те, що Злучені Держави сьогодні в проводі світу, що вони очолюють великанське змагання ідеалів волі й справедливості з кремлівським варварством, що вони обороняють християнську етику й мораль і взагалі християнську цивілізацію. В такому часі не можна ставати перед світом з законом, який противиться благородним принципам, яким Америка завдячує свій зріст і силу та який підкопує її моральний престиж.

З тих причин звертаємось до всіх наших горожанських клубів та відділів і філій обидвох наших головних Комітетів (УКК і ЗУДАК), щоб бодай вони подбали вислати до Конгресу (наразі до Сенату) свій спротив проти билу Мек Керена-Волтера, (McCarran-Walter bills), а з попертям законопроєкту Гомфрі-Лімена (Humphrey-Lehman bill). Дуже добре було б і парафіям те саме зробити, чи різним нашим народним установам та організаціям, бо це справа, яка відноситься також і до нас і це наш інтерес, щоб Конгрес не ухвалив законопроєкту сенатора Мек Керена.

Турботи видавців газет

Недавно в повіті Вестчестер під Нью Йорком піднесли видавці ціну щоденних газет з п'яти на сім центів. На західному побережжі, уже давніше устійено ціну щоденників, як "Лос Анджелес Таймс", або "Мірро", на сім центів а тепер видавці вирішили підвищити ціну на десять центів. Однак по великих містах і в промислових околицях на сході стримуються з підвищення ціни в дрібному розпродажі і пробують надбавляти іншими прибутками, щоб втриматися на поверхні.

Насамперед треба розглянути причину дорожнечі газет. Таких причин буває більше, однак під теперішню пору найважливіші три: нова підвищення ціни паперу з 110 дол. до 120 дол. на одній тонні впродовж 1951 р.; накладання нових податків з уваги на підготовку до оборони країни; подорожнина поштової оплати за пересилку друкованого слова. Крім цих трьох, приходять ще звичайні явища, як підвищення платень друкарських робітників і редакційних працівників та подорожнина друкарських машин і матеріалів до втримування машин у належному стані. Як приклад того подають пресові бюра новинку, що щоденник "Пресс-Телеграм", який виходить у Лонг Біч, в Каліфорнії, закупив машину за 555,000 дол. на місце старої, що коштувала 125,000 дол.

Оця дорожнеча, як на ринку праці так і на ринку машин, та зріст податків викликає стурбованість газетних видавців. Вони поспіють своїм читачам і загальній публіці свої турботи не на те, щоб жалілися, але на те, щоб публіка розуміла, чому вони мусять робити зміни, які посередньо відбиваються на загальні. Для публіки це не тасмисня, що газета не втримується самою передплатою чи розпродажним-кольтпоратом, тільки "додатковими" прибутками, головні з оголошень. Тому такі щоденники, як найбільшій кількості друкованих примірників "Нью Йорк Дейлі Нюз" уже від нового 1952 р. підніс ціну на оголошення на 9 відсотків, а це дає підвищення на 20 відсотків впродовж двох років, тобто від 1949 р. Так само роблять тепер інші газети, які повільноються у промислових осередках і таким способом вони можуть втримати ціну своїх щоденних видань на тій самій висоті в щоденному продажу.

Великі щоденники беруться на це інші способи втримання своїх видань по теперішній ціні. Саме недавно розголошено новий винахід, званий "телетиповий складач". Він став в пригоді видавцям таким способом, що з центральних пресових бюр можна не тільки пересилати новинки просто до редакцій, але й друкарські видавничі машини так, як це роблять особисто друкарські складачі при допомозі загально з'єднаного ліногету. Таким способом видавці можуть зменшити свій друкарський персонал, заощаджуючи на робітничих платнях. Та покищо цей винахід ще не зменшив коштів газетної продукції тому, що треба наперед провести поєднання між центральними й друкарськими не раз на далеку віддалі, а крім того підготувати нових складачів для виконання таких робіт. Отже це випливає з чого на майбутнє і то підприємцям, які мають більше газет, а не тільки одну. Головна користь з такого винаходу це припущення пересилання

вістей просто з пресового бюра до друкарні, навіть з попиненням редакції. На ділі, редактор мусить сидіти при друкарській машині, щоб на місці вибирати складені вже новинки і пускати їх на пресу.

Щодо, так званої чужомовної преси, то досі не чути, щоб хтось застановлявся над використанням "телетипового складача". Під теперішню пору навіть ліногетипи з великим поступом і полешкою в порівнянні з перестарілим звичайсьм складати руками черенки в друкарнях.

Та наскільки йдеться про фінансування видавничих без підписування коштів газети в дрібному продажу чи передплаті, то чужомовні газети показують справ-

жнього чуда. З уваги на підвищення ціни паперу — яка зрештою раз-ураз повторяється — треба й рятуватися підвищеною передплатою, бо дешеві оголошення в газетах в неаглітійській мові не можуть зрівноважити зростаючих коштів видавництва. До того, щоб не траїти читачів, видавці просто боїться згадувати про потребу підвищити передплату і "рятуються" часово перекопуванням свого газетного персоналу про неможливість підвищити платні, якщо об'єм газети не має бути меншим. Деяким газетам і це не помагає і вони перестають поглядати по 50 чи 60 років існування. З цього висновку, що такі самі читачі чужомовних газет мусять зрозуміти конечну потребу підтримки своїх газет, якщо не хочуть, щоб їх швидко й слід загинули.

Те саме можна сказати і про українську пресу та її читачів.

Микола Очерет

СЛІПІЙ КУТ

на покора комуністичній владі, яка "єдина може захистити незалежність Китаю і свободу Кореї".

Інакше: Китай систематично перекопується на смертельного ворога Америки і це перекопування вже сьогодні дає себе знати американцям на фронті війни. Що це більше дезорієнтувати високі політики, комуністичні кореспонденти Вільямс і Бурчот пускають чутку, що перемір'я буде досягнуто першого і вже в Лісабоні державний секретар Ачесон на конференції північно-атлантичного пакту говорить, що "замірнення буде весною", а 13 квітня з штабу генерала Ріджвел повідомляють про можливість перемір'я в Кореї 1 травня. З того часу Вашингтонський і Токийський радіо весь час твердили, що "підписання перемір'я чекають на 1 травня". Але вже 18 квітня замісник Трігве Лі в Об'єднаних Націях Кордс, який щойно повернувся з подорожі в Корею, Японію, Індію і Пакистан, заявив, що відомості про швидке перемір'я є лише "сподіваним бажанням", а командувач "китайськими народними добровольцями" генерал Пен Тех-ху-ай в той же час заявив: "ми не боїмося боїв — чим більше ми б'ємося, тим сильніше ми стоїмо. Ворог згодиться на переговори тому, що його здоров'я погіршилося і він вичаївся з північної Кореї". Пен глузує з Об'єднаних Націй, які самі не знають чи їм підписувати перемір'я чи ні, зате "ми певно знаємо, що ОН не зможе нас перемогти".

Саме ця заява яскраво підкреслює в який сліпий кут комуністи загнали високі політики Заходу. Вони тепер не можуть перервати переговори, бо це визнає війну, а всі вина за зміцнення військової сили комуністів в Кореї і рівночасно перетворення Китаю на смертельного ворога Америки падає на тих, що пророкували швидке закінчення війни. Це нагадує нам "мирні" записки про можливість швидкого миру "на базі 38 паралелі", які так широко пропагандувалися і які так цілковито були провалени самими жителями. Тож мало одного лише бажання миру, потрібно ще й тверде відчуття реальної дійсності, потрібно ще й досконалі знання ворожих методів і коли б такі помилки робились звичайними людьми, це було б цілком зрозумілим, але високим політикам робити так не випадає. Але на цьому не кінець. Бажання добитись "миру" штовхнуло висо-

М. З.

У справі масакри українських старшин

І.

У своїх двох замітних статтях "Свобода" з 4 і 5 грудня 1951 р. з 20 березня ч. р.) п. Ор. Чорногірський зупиняється над злочинним масовим вбивством, який учинили більшовики в 1920 р. над старшинами Галицької Армії з табору Кожухів, біля Москви. Він подає низку фактів і називає на кілька учасників, що щасливо вийшли з небезпеки і могли б підтвердити та подати їх більше. Також вказує на книжку д-ра Максимчука про цей табір.

Справа це актуальна, бо Конгресовий Комітет ще втретє звернувся до нашої еміграції з закликом збирати і присилати йому матеріяли про більшовицьке народоубивство.

Книжку д-ра Максимчука під заг. "Кожухів" видав видавництво Червона Калина у Львові, біля 20 років тому і в ній є справді немало точних і важких фактів. Між ін. поіменний список одного табору на північ, числом 100 людей. По тих старшинах загинули усіх осіб.

Книжки видавництва Червона Калина поширювано також тут, у З.Д.А. і в Канаді. Тому виключе-но річ, щоб серед нашої давньої еміграції не задержалося досі хоч кілька примірників цієї книжки. Один її примірник повинен чим-сь скорше переслати власник до Конгресового Комітету.

Високі політики у нову сітку розставлену комуністами — делегати почали вести тасміні переговори про вимін військовополонених, а комуністи використали цю тасмичність для своєї пропаганди і Пенінське радіо почало завіряти своїх слухачів, що американці хочуть репатріювати з комуністичною полону тих, "хто хоче після репатріації зробітись громадянином". Що ж торкається військовополонених, не згодних з американською агресією в Кореї і здатних виявити її методи, то таких зараз же посідають в концентраційні табори, які вже зорганізовані в Аризоні, Оклагомі, Каліфорнії і нові організуються в Японії.

Як завжди, Москва хоче вбити двох зайців: дискредитувати Злучені Держави в очах власних військовополонених і мати змогу заявити, що сотні тисяч замордованих комуністами військовополонених є живі і щасливо живуть у "вільному Китаї" і не хочуть повертатись, бо боїться щоб їх американці не заслали до концентраційних таборів. Разом з тим, комуністи широко пропагандують свою толерантність до долі військовополонених, що будуть повернуті американськими властями. Навіть тих, що "випитували на своєму тілі антикомуністичні лозунги, навіть дезертирів з радів комуністичних військ родина радо зустріне і всі вони будуть повернуті до своїх родин або прийняти участь у творчій мирній праці і вести спокійне трудове життя".

Ми знаємо, що ця пропаганда призначена не для військовополонених, бо їх вже знищено, не для полонених що є в полоні військ ОН, які на власні очі переконались у брехні всіх комуністичних

(Зачінення на стор. 3.)

ІІ.

В історії нашої революції є одна малознама подія, що своїм трагізмом і числом жертв значно перевищує Кожухів і навіть Катинь. Маю на думці винищення більшовиками в злімі 1917/18 р. старшин у зукраїнських відділах б. царської армії, що верталися дод в Україну з Сибіру та з північно-західного фронту.

Про цю подію була повилася справа, але докладна, стаття у часописі "Львівські Вісті" в 1943 р., а може в початку 1944 р. Тоді в часописах багато писали про недавню перед тим виявлене масове вбивство польських старшин у Катині та про масові могили у Вітніці, що їх саме тоді розкопувало. Автор згаданої статті, б. старшина Армії У.Н.Р., зазначив із того приводу, що свого часу більшовики зробили були більшу масакру наших старшин, від тої, що відбулася в Катинському лісі. Не пам'ятаю вже заголовка статті, але прізвища її автора, зате докладно пам'ятаю її трагічний зміст.

Це були перші місяці большевицької влади і вона не встигла ще була виявити своїх диких метод поборювання "класового ворога" масовим винищенням. Тому й старшин зукраїнських частин б. царської армії, що верталися зі своїми відділами в Україну, не уявляли, яка небезпека загрозив їм по дорозі через Московщину.

На станції в Ярославі, вже недалеко українського кордону, примістила большевицька влада сильний відділ Чека. Також наказала спрямувати всіх відділів, що їхали в Україну, на ту лінію. Коли поїзд із наших транспортом зупинявся на тій станції, чекісти входили до вагонів і наказували: "Всі старшини виходити!" Коли хтось із старшин або воєнків питав їх про причину цього зарядження, відповідь була, що старшини поїдуть окремо.

Поїзд із воєнками від'їздив, а старшини обкружували чекісти і спершу питали, хто з них готов піти на службу в червоній армії. Таких охотників серед наших старшин не нахотилося. Тоді виводили їх усіх чекісти за станцію і розстрілювали.

Це повторювалося в безконечній черзі з кожним новим транспортом. У тих часах великого безладдя й дезорганізації годі було навіть подати вістку до тих транспортів, що над'їздили і до тих далеких міст, звідкіль вони вирушали та попередити про небезпеку. Таким робом винищили тоді більшовики, як подав автор згаданої статті, 12 тисяч наших старшин.

Уритувалися з цієї западні лиш одиниці: ті старшини, що своїм одгом не відірвалися від воєнків і в тій же хвилині, коли чекісти ввійшли до вагону з наказом, зорієнтувалися в небезпеці та залишилися серед воєнків.

Дальше автор статті твердив, що подібну засідку на наших старшин уладили більшовики також у Харкові, на тій станції, куди прибували поїзди зі сходу і південного сходу. Туди переїздили зукраїнських формацій з Туркестану і з кавказького фронту. Автор подавав, що в Харкові тоді розстріляно біля 7 тисяч наших старшин. Вислідок такої величезної втрати відчувала пізніше Діва Армія різку нестачу старшин — відмітив автор.

Тут, у Америці, немає звичаю складати в бібліотеках річні часописи, тому немає надії, щоб удалося найти навіть у найбільших книгозбірнях те число Львівських Вістей перед 9 років, де ця стаття була поміщена. Але може, щасливим випадком є в Америці хтось із давньої, або нової еміграції, що знає ці справи з власного досвіду, або хоч із оповідань оцілких учасників. Обов'язок кожного, хто знає щось більше про цю сумну бувальщину, подати факти до прилюдного відома, щоб вони послужили політичною зброєю проти нашого дикого ворога.

порушення Секретаріату Військового Справ, як старшина УГА, редагує часопис українського війська "Стрілець" в Станиславові. По переході через Збруч працює далі в Міністерстві Преси й Пропаганди в Камініці Подільській, пише історію України для дітей для "Вернігора", і видає публіцистичні праці. Призначений на аташе Надзвичайної Дипломатичної Місії Української Народної Республіки до Ватикану відвідує закордон. У Відні важко хворіє на повосну "еспанку", а відужавши, їде на Закарпаття до Ужгороду.

(Докінчення буде).

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

(В десятиріччя смерті)

Десять років тому, серед воєнної хуртовини на сході, несподівано помер у Львові Василь Пачовський, визначний український поет, письменник, громадський діяч і педагог. Він помер на світанні перед Воскресінням 1942 року, помер у сні, несподівано навіть для найближчих. Ніхто не чув його останніх слів... Хто бачив Василя Пачовського в останні місяці до вибуху війни, не міг не заявляти різкої зміни в цілій його постаті. Він, вічно молодий, задивлений у веселку прийдешнього, за один рік війни перемінявся в старця. Для нього пропала остання надія бачити Україну вільною, а голод і холод та воєнні злидні добили його.

За сорок років літературної праці він беззаставно боровся з пелюрами бурунами, а проте "не впав, а встояв в рядах". Він, що жив на розриві двох століть, ясно бачив ту величезну пропаганду в літературі, яку треба було де заповнити. Його мірною було

торії його полонію наведе.

Серед надзвичайно важких переживань ранньої молодості, сиротою Василь Пачовський пробивався в люди. Вигнаний зі всіх гімназій в краю, з "вовчим квитком" складав іспит зрілості в польській гімназії у Львові в 1899 р. Від 1900 р. став студіювати спершу на Медичному факультеті у Львові й зразу понав у вир життя Академічної Громади, серед якої тоді назрівали ідеї самостійної України. В листопаді 1901 р. виступив з палкою декларацією на відомому протестаційному вічу в обороні прав української мови на львівському університеті, за що його виключили з університету, а українська молоді демонстраційно подалась на інші університети в Австрії. В цьому ж році вийшла перша його відома збірка "Розсипани перли" у Львові. Ця збірка зробила йому славу "співача кохання", як сам каже, та й історики літератури не поставили з належною увагою до дальшої творчості поета.

У Відні він перейшов на студії філософії і тут назрів план його дальшої творчості під впливом історії, мистецтва, та й Вагнера, який вистав в опері. В 1902 р. вибухли страйки на Полтавщині, про які розписувалися німецькі часописи, як про роботу української революційної партії. Це

стало приуроком до написання "Сну української ночі", в якому поет виявив ідею самостійної України. Він відчув інтуїційно гін надходячої бурі, заповів воскресіння і розвал першої будови України. Критича збула цей твір легковажно з-за деяких браків, але ж він виховав те покоління молоді, що незадовго пішло в бій за Україну.

1906 р. зібрався у Львові гурток поетів, письменників і мистців "Молода Муза", який став видавати літературний журнал "Світ". Гурток молодих бунтарів, як Пачовський, Кармачевський, Яцків, Луцький, Чарнецький, Твердохілі, Лепкий, Вирчак і др., став рвати старі основи побутування, намагався дати загальні справжню поезію. Молодомужі наз'являлися зв'язки з поетами Наддніпрянщини з одного, і поетами "Молодої Польщі" з другого боку.

Пачовський видав в 1907 р. другу збірку "На стоїчій гір", в якій допровадив культ форми до майстерності, але цей твір, як і третя збірка лірики "Ладі й Марені, терновий вогонь мій", видана 1912 р., не знайшли прихильної оцінки, навапили за другу доноси до Шкільної Ради, мовляв, Пачовський псує молоді. Інспектор поля, прочитавши збірку, запропонував авторові писати по-польськи, бо українська суспільність не

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Новини з совєтської преси).

Московські „Известия“ 27 квітня надрукували статтю „Фортеця дружби і слави народів нашої країни“, в якій намагалися виправдати державно-політичну систему СРСР. Ця стаття є лише окремим епізодом з розрахунків на довшу мету пропаганди, як прогиді проти національно-визвольних ідей в західному розумінні, які прослідують в СРСР. Ця стаття є добрим барометром, який вказує чого боїться Москва і проти чого вже зараз веде пропагандивно-психологічну війну. „Известия“ твердять, що сталінська дружба народів під керівництвом росія є найкращою розв'язкою національного питання. Зупиняючись над вигідним становищем України в сім'ї совєтських народів, часопис пише: „Радянська Україна через братерську допомогу всіх радянських народів і перш за все російського народу, в короткий термін залікувала рани, заподіяні війною, і добилася нового, могутнього піднесення економіки і культури“. А чому ці дружба народів не допомагає, „Известия“ дають таке пояснення: „Головна, вирішальна роль в створенні і зміцненні дружби радянських народів належить великому російському народові, який являється найвидатнішою нацією із всіх націй Сов. Союзу. Великий російський народ виніс на своїх плечах основний тягар боротьби за перемогу Жовтневої соц. революції. Він подавав і подає всім народам нашої країни безкорисну братерську допомогу в розвитку їхньої державності, економіки і культури. В роки великої вітчизняної війни російський народ заслужив загальне визнання як керівної сили Сов. Союзу серед всіх народів нашої країни“.

Метал добувасяків металургійних заводів (Макіївського, Краматорського, Снядівського, Славянского і ін.) іде на побудову Варшавського палацу культури і науки. На підставі договору між урядом СРСР і урядом Польщі цей палац буде споруджений на кошти і з матеріалів Совєтського Союзу.

Шахматистка Людмила Руденко на всесоюзних змаганнях в Тбілісі на звання чемпіона серед жінок здобула перше місце. Л. Руденко є одночасно чемпіоном світу.

Музичні інструменти на Україні такої низької якості, що музиканти не віддаються на них грати. Директор державної оркестри України проф. Натан Рахлін скаржиться: „З болем в серці ми часто відмовляємо нашим слухачам в проханні виконати концерти для фортепіано Чайковського, Ліста, Рахманінова, Хагантуряна“.

На Україні зараз відбуваються різноманітні з'їзди, наради і маніфестації, присвячені справі комуністичного виховання дітей. В

ПРОТОКОЛ

з наради Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулися дня 26-го квітня 1952 року, в головній канцелярії У. Н. Союзу, під ч. 81-83 Гремд Ст., Джерзі Сіті, Н. Дж.

На зборах були присутні всі члени Екзекутива, а саме: головний президент Д. Галічін, заступник головного президента О. Лисогір, заступник головного президента Г. Жеребняк, головний секретар Г. Герман і головний касир Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 1:00 пополудні головний президент та подав до відома ці справи, які були покладені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а описав пропозиції справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди:

Province of British Columbia (Canada), Sinking Fund Debentures, 3 1/4%, за	\$ 9,975.00
Pennsylvania Power Co., 1st Mtge Bonds, 3 1/4%, за	60,331.25
Central Illinois Electric and Gas Co., 1st Mtge Bonds, 3 1/4%, за	50,935.00
Texas Power & Light Co., Sinking Fund Debentures, 3 1/4%, за	50,625.00
West Penn Power Co., 1st Mtgs Bonds, Series "O", 3 1/4%, за	40,772.40
Province of New Brunswick (Canada) Twenty Year Sinking Fund Debentures, 4 1/4%, за	24,675.50
Consumers Power Co., 1st Mtge Bonds, 3 1/4%, за	25,743.25

Відкликаний бонди. Одержано за відкликаний бонди:

Port of New York Authority, 5th Series, General and Refunding Bonds, 3 1/4%, за	\$ 3,060.00
---	-------------

Виплачені бонди: Одержано за виплачені бонди:

Township of Weehawken, N. J., 4 1/2% School Bonds	\$15,000.00
---	-------------

Різні справи. Рішено продовжувати переговори в цілі набуття оселі.

Ухвалено виплатити дивіденду членам, які були прийняті до У. Н. Союзу до кінця грудня 1949 року.

Ухвалено скликати секретарів та інших Союзівих урядників із родженої тут молоді на окремі організаційні збори для оживлення Союзівих праць серед молодого покоління.

Ухвалено уділити додаткову винагороду за придбання нових членів в наступній кампанії, яка в короткому часі буде проголошена.

По дискусії над справами організації вичерпано програму наради, а головний президент закрив збори в год. 5:00 ввечері.

Г. Герман, гол. секретар У. Н. Союзу.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Ще про час наших імпрез

У ч. 122 „Свободи“, п. О. Кіншанка торкнулася справи невідповідного часу наших імпрез, що, за її гадкою, починаються запізно і тягнуться довго.

Мені здається, що раніше починати наші „імпрези“, особливо тепер, — весною і літом — також невідповідно. Зате цілком погоджуюсь з її побажанням: „Чи не можна б подбати про те, щоб імпрези не накопичувалися в одному дні, щоб їх починали не надто пізно та щоб їхні програми тривали найдовше півтори години“.

І дійсно, кожну програму можна б обмежити цим часом. Для того упорядники „імпрез“ повинні поставити себе в положення слухачів і зрозуміти, що навіть дуже талановита і дотепна промова не може тривати понад пів години, не змучивши слухачів. Ми самі свідки, як добре колись подуманий „Літературний ярмарок“ ОДВУ завершив, бо слухачів знеохотили задовгі реферати. Цікава „Жива газета“ ООЧСУ в Нью Йорку може дізнати цілі ж долі, якщо її окремі вістки триватимуть понад 20 хвилин. Учасники таж не бажать слухати годинних промов наших заслужених діячів, які не повинні використовувати жарти і анекдоти, а те, щоб їх знеохотувати хоч змістовими, але безконечними промовами. Є вже наші заслужені промовці, що, при їхній повазі перед залом, серед зібраних проноситься зітхання приреченості. Коли прихильники Визвольної Боротьби України запросять з доповіддю одного величезного діла, то багатьох моїх знайомих не пішли тому лише, що боялися з попереднього досвіду, що ця доповідь триватиме дві години. Знов почитаю Липинського болятьмуться вислухати ще раз добре опрацьованої, багаті змістом, але передової промови, як це було недавно в Нью Йорку.

Не раз, сидівши на „імпрезах“, ми всі думали про те, як цей промовець не може відлучити розпачу в очах слухачів, які знеохотено намагаються вгадати, на скільки часу це вистачить жмуть нотаток, що їх тримає в руках захоплений темою промовець. І як ці балакучі промовці не розуміють, що вони самі шкодять цій справі, про яку так довго говорять!

Цікаво було б порадити фахівців, чи багатослівність — лікувальна недуга, а якщо виявиться, що ні, то хворих цією недугою промовців, треба відмовляти від прилюдних виступів.

Олекса Т. Бронкс, Н. Й.

ВІДГУКИ ДНЯ

ПОРАДИ ДЛЯ ПУБЛІКИ

Писав я свого часу про концерти. Але тоді подав був менш-більш зразкову програму, а П. Т. Публікою майже не займався, лише собі її „на потім“. Можливо, думав я, і не треба буде. Приїхали ми в Новий Світ, розглядаючись — самі напевно. Але базу — не їде, тому рішався подати кілька вказівок. Хто хоче — нехай покористується, хто ні — не пораджу.

А що весняний сезон має не тільки концерти, але й інші цікаві імпрези (свагені, веселощі і т. п. рави), то долугу ще й їх, бо одні й друге так сказати, досить щільно забулються.

Концерти

1. Прийти годину пізніше, як був назначений позаток. Поперше тому, що в нас усі концерти починаються пів години пізніше, а по-друге тому, що не впадає прийти перед позатком.

2. Не сидіти донебуть зараз при вході, а обов'язково шукати свого місця, а бодай рівно до входу. Дехто вмовляє в публіку, що це перешкоджає в слуханні концерту, але це музичне переборщення. Що може шкодити хороше їм оркестрі, коли кілька осіб снахерує по залі і півголосом розмовляє? Коли ж на сцені грає піаніст, співає співак, чи їде деклямація, то можна дану тожку зовсім добре на хвилину перервати і виждати аж люди знайдуть собі відповідне місце.

3. Між поодинокими тожками, чи на перерві розглядатися, здоровити знайомих, але балакати не конче. На те є тожки. І то не підчас сніву зору, чи гри оркестри, бо вони глушать слова. Зате знамениті надаються до сусідських балазок промови, деклямації, солістичні, а це краще скрипка чи фортепіано. На однім з останніх концертів я не так довго довівся, як грав піаніст „Мазурок“ Шопена, а зате знаю, що діється в хаті і в серці двох напногок, які сиділи переді мною. І що мама купила заціпені гевеанки, і що тато має клопіт з босом, і що Петро щось крутить, і що Оля сказала Стефі „малю“, і тому воно властиво так задирне носа, бо їй гарно на розумна, і що в ній багить Миколка, хог властиво і він нікого називає зайвого.

Олекса Т. Бронкс, Н. Й.

ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ГВАРДІ — ВІДІЛ НЬО ЙОРК
подає до відома, що
В СУБОТУ, 24-го ТРАВНЯ (МАЙ 24) 1952 Р.
о годині 7-й ввечері
в домі ОДУМ при 2-гій Евеню ч. 144 пан інж. Красоніс прочитає реферат на тему:
УПА В СВІТЛІ ФАКТІВ
Після реферату дискусія. Всіх українців м. Нью Йорку й околиць запрошує до участі — Управа Відділу.

ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ.
149 E. 2nd Ave., New York, N. Y.
П'ЯТНИЦЯ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23) 1952 Р.
КОНЦЕРТ скрипака
ВОЛОДИМИРА ЦІСІКА
В ПРОГРАМІ: Вах, Карпін Шосен, Сен-Санс, Де Фалла, Грудін, Гайворонський, Гнатшин і інші.
Початок о год. 8:30 ввечері.
При фортепіано Вадим Кіпа.

Винонаймо важливе діло
(Від Українського Конгресового Комітету)

В останніх днях Український Конгресовий Комітет перевів велику розсилку — 80.000 листів в справі України — с це відбитки із рекордів Американського Конгресу про внески сенатора Александра Сміта і конгресменів Джеймса Морфі та Чарльза Керстена.

Змістом рекордів є — промова члена Комісії в справах Ді-Пі — Едварда О'Коннора, виголошена ним на протикомуністичному вічу у Філадельфії 10 лютого ц. р. і дві промови голови Українського Конгресового Комітету, проф. Лева Добрянського — на великій українській маніфестації в Нью Йорку, 11 листопада 1951 року і на Всеамериканській протикомуністичній Конференції в Милвокі 15 грудня того ж року.

Промови містять великий і важливий матеріал про сучасне трагічне положення українського народу та інших поневолених націй в СРСР і звертають увагу керівних чинників Злучених Держав Америки на необхідність радикальних вирішень в цій справі.

З огляду на такий зміст зазначених вище рекордів, Український Конгресовий Комітет замовив 50 тисяч примірників промови конгресмена Джеймса Морфі і по 25 тисяч примірників виступів сенатора Александра Сміта і конгресменів Чарльза Керстена, — разом майже у 700 місцевостях Америки з тим, щоб ці конгресові листи були розіслані представникам американського суспільства в кожному окремому районі, де діє Відділ Українського Конгресового Комітету чи уповноважений. При такому розподілі на окремі місцевості припаде, в середньому, лише 200, 100, 50, 20, а навіть 10 рекордів. Допомогою при розсилці мають служити місцеві адреси з телефонів, книжок або в інших списках.

Отже нині — увесь цей матеріал є на місяць. Тепер почесним завданням наших людей — подбати, щоб він не лежав і був безпробовно розісланий. Справа в наших руках і тільки від нас залежить її якнайкраще виконати. Зокрема, с це добра нагода для нашої молоді — допомога у цій ділі буде для неї лише приємною і корисною.

Коли б в якійсь місцевості можна було розіслати більше матеріалу, ніж надіслано, або коли б хтось з українських громадян хотів дістати конгресові рекорди для розсилки в такій місцевості, з якою досі Український Конгресовий Комітет не має контакту, або для розсилки своїм знайомим (американцям), — просимо писати до Українського Конгресового Комітету.

Український Конгресовий Комітет Америки.

Часопис „Свобода“ повинен знаходитися в кожній українській хаті.

СЛІПІЙ КУТ
(Закінчення зі стор. 2-ої)

повідомлень, не для полонених, які це жили в таборах комуністичних військ, — цих пропагандувати нема чого. Вона направлена саме до високих політиків, що їх комуністи загинали в „сліпий кут“, а тепер їхні скрутіє становить хочуть використати у власній користі. Ми твердо переконані, що вся ця „таємничість“ гучно провалиться, бо сам генерал Ріджвей сказав, що „згода з комуністами можлива тільки в тому випадку, коли ми погодимось об'єднати найдорожчі принципи демократичних народів. Об'єднані Нації на це не підуть“.

Цих слів нам цілком достатньо, бо саме вони висловлюють громадську думку всіх американців, але цим ліквідувати „сліпий кут“ високої політики“ не вдасться. Саме в цей час по всьому Києві лунає масові розсилки, саме тепер всю Америку хвилює дола „50 тисяч південних корейців, що добровільно пішли в комуністичну армію та осіли працювати на землі“, бо всі вони теж певно знищені, саме тепер весь вільний світ хвилюється за долю 132 тисяч тих, що їх думають повернути „на родину“, бо він же не встиг забути „повернення на родину“, що відбувалось в Німеччині за Ялтинською угодою підписаною високими політиками і саме ці болочі питання розіруть до повного краху „миру стратегію“ високих політиків і вільний світ нарешті звільниться від „мираків миру“, викине геть „мир про мир“ і заговорить до комуністів єдино для них зрозумілою мовою — мовою сили, бо лише цю мову шанує Москва, бо лише ця мова може спинити поширення російського імперіалізму на весь світ.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ТУНІСІ

Париж. В Тунісі, що знаходиться під французьким протекторатом, вибухли нові заворушення між поліцією і націоналістами, в яких убито одну французьку жінку та поранено коло двадцять осіб з обидвох сторін. Заворушення відновились, бо французько-туніська комісія не виявляє жодного поступу в переговорах про розв'язку туніських домагань більших прав від Франції. У зв'язку з заворушеннями проголошено, що після 8.30 ввечерю не вільно виходити на місто. До тепер ця заборона обов'язувала, що тільки від 12 години вночі.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсильніші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та наймоу поневоленому українському народові.

УВАГА! УКРАЇНСЬКІ ВЕТЕРИНАРНІ ЛІКАРІ ТРЕТІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Об'єднання Українських Ветеринарів відбуються в ШКА-ГО дня 31. травня 1952 р. о год. 2-й пополудні в домі СМ-а при 2147 В. Шікаго Еве. Управа Об'єднання.

СТАРАННЯМ ДИРЕКЦІЇ В. АВРАМЕНКА
— буде висвітлений —
„ТАРАС БУЛЬБА“
(Історичний український звуковий фільм по М. Гоголю з нагоди століття його смерті.)
В СУБОТУ, 17. І НЕДІЛЮ, 18. ТРАВНЯ 1952
at STUYVESANT HIGH SCHOOL
345 E. 15th St. (між 1-ою і 2-ою Евеню) New York
(Повітря тисячі учасників відтворили образ Боротьби)
Після фільма:
КОНЦЕРТОВИЙ ВИСТУП
відомого Бандуриста-Віртуоза **ЗИНОВІЯ ПІТОКАЛКА**, з історичними думами і піснями.
Початок 8-ма година ввечері.
Частина доходу призначена на будову Укр. Нар. Дому в Нью Йорку.
УВАГА! На другий тиждень, в цій самій залі, в тих самих годинах: субота, 24-го і неділя, 25-го травня — фільм „ЗАПОРОЖЦЬ ЗА ДУМАСМ“ також з Концертною програмою.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА“ В НЬО ЙОРКУ
— запрошує на —
СВЯТОІВАНСЬКУ ПРОГУЛЯНКУ
КОРАБЛЕМ ПО РІЦІ HUDSON DO INDIAN POINT,
— що відбудеться —
В НЕДІЛЮ, 22 ЧЕРВНЯ Ц.Р.
Люкс. Кораблем PETER STUYVESANT
Відізд Корабля з Pier "Y" при W. 42nd St. о год. 9-й рано.
Поворот домів о год. 10-й ввечері.
На кораблі та в Indian Point — ресторани, каварни та бари.
ГРАС ОРХЕСТРА В. БОСОГО.
Запрошення можна одержати в: „Арчі“, „Говерлі“, „Сурмі“ та в членів хору „Думка“ в ціні по 3.00 дол. для дорослих та 1.50 дол. для дітей до 14 років. Члени прихильники одержують запрошення безплатно в касієра хору „Думка“ п. Я. Гузари.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й. УВАГА!
КОМІТЕТ ПРИДІБАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ м. НЬО ЙОРКУ
закликає весь український загаль Метрополі на
ВЕЛИКЕ ВІЧЕ
— в справі —
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ МІСТА НЬО ЙОРКУ
— що відбудеться: —
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18. ТРАВНЯ 1952 РОКУ
О ГОДИНІ 2-гій ПОПОЛУДНІ
В ЗАЛІ ВЕБСТЕР ГОЛЛ
при 119 Іст 11-та вулиця (між 3 і 4 евеню)
На вічу виступлять з інформаціями та промовами в справі У. Н. Дому: голова Комітету інж. М. Ленкалюк, орг. референт інж. В. Баранецький, члени Комітету п.п. Д. Галічін і П. Стасюк. Кім того буде теж багата мистецька програма, в цьому „Похід Покоління“, „Жива Газета“, з участю п.п. Р. Купчинського, І. Кедрина, І. Керницького і М. Понеділа, як теж виступ Метрополітального Хору української молоді.
Українці Нью Йорку! Справа Українського Народного Дому в цій світовій метрополії с сьогодні не тільки нашою найбільшою потребою, але й справою нашої честі! Приходьте всі на Віче! Справа Українського Народного Дому — це ВАША СПРАВА!

